

[Yvonne Herlov Andersen]

hvor man opnår den største refusion. Refusionsordningen har også kostet os nogle af vores bedste institutioner, desværre, fordi man hellere selv ville klare problemerne i sit eget amt under sit eget sygehusvæsen, desværre uden hensyn til, at patienten muligvis kunne have fået en bedre behandling et andet sted, fordi det var billigere.

Men institutionerne skal nu have ansvaret for hele budgettet, og så kommer jeg til spørgsmålet decentralisering. Ja men så skal det være en decentralisering, der giver mulighed for at se, hvordan det egentlig går ude omkring i amter og kommuner, hvordan man tilrettelægger det inden for staten. Jeg er modsat venstres ordfører af den opfattelse, at det ikke skal være decentralisering for enhver pris. Jeg vil gerne have, der ikke bliver lige så uens forhold herhjemme, som der er i De Forenede Stater inden for de forskellige områder. Der må være nogenlunde ensartethed, og jeg vil også gerne have lidt hånd i hanke med det.

Men det kan man godt have, samtidig med at man prøver på at skabe fornyelse og at tilpasse institutionerne og føre personalepolitik, for problemet er jo, at det, vi satte på skinner – det koster ellers 10 kr. at sige sådan en frase i CD – i 1960'erne, passer ikke så godt til hverken 1980'ernes behov eller 1980'ernes økonomi. Det, der er sket indtil nu, er jo, at man i to omgange har fået pålagt at gribe ind og spare, og det har man gjort på den traditionelle måde, fordi man ikke har haft tid. Nu bliver der tid til at forsøge at gøre tingene på en anden måde og til at tænke på, hvad det egentlig er, vi laver. Men de traditionelle besparelser har jo også medført, at der er visse ting, der simpelt hen fungerer uendelig dårligt, for man har stadig væk det hele i kassen; man har bare sparet på det. Det er det, man så ønsker at prøve at ændre.

Der er heller ikke plads til at løse nye opgaver på traditionel måde ved nye lokaler og nyt personale; det kan ikke lade sig gøre mere. Det, der skal til, er en overordnet politisk prioritering derude, før man lægger sit budget. Man skal finde ud af, hvad vi har behov for på det område, og hvordan vi løser de opgaver, og hvad vi vil prioritere højest. Hvad skal der f.eks. slet ikke røres ved, og hvor vil vi spare?

I forslaget til at ændre budgetterne herinde synes jeg det er glimrende, hvis finansudvalget på et langt tidligere tidspunkt får forelagt totalrammen for de enkelte ministerier, for så bliver det nemmere at styre budgetlægningen, og så kan man også koncentrere sig om andre ting end detaljer. Meget af tiden i dag går jo med detaljer, med at konfirmere de ting, der bliver sendt over fra ministrene, og sende dem tilbage. Det er klart, man må have et bedre overblik. Det kræver man jo at mennesker ude omkring har; så skal vi vel også have det herinde.

Så drejer det sig om samarbejdet den private og offentlige sektor imellem, og på uddannelsesområdet kunne man godt tænke sig nye former for uddannelse, specielt for de helt unge, ikke kun gymnasium, for man kan godt have en fornemmelse af, at gymnasiet i dag bliver brugt til at forlænge den periode med, der er på den anden side af uddannelsen, det vil sige den periode, hvor man muligvis har vanskeligt ved at komme i gang med noget.

Jeg synes, vi bruger gymnasiet forkert. De ressourcer, vi bruger til det, kunne jo bruges til de mellemtekniske uddannelser på tre år. Man behøver vel ikke at være student for at kunne tage de job, men det er blevet sådan, at det kræves til disse tre-årige uddannelser i dag, og det er beklageligt, for jeg synes, det er spild af ressourcer. I stedet for kunne man give tiende klasse mere indhold og give points.

Jeg har i øvrigt fået rapporten af 5. december 1983 fra privatiseringsudvalget. Jeg fik den i går aftes og jeg må tilstå, at jeg ikke har læst den helt igennem. Jeg har læst det forreste og det, der fulgte med den som en anbefaling. Forslaget om at sælge know-how til private synes jeg er glimrende, og det samme gælder forslaget om at oprette en informationsbank og købe sine ydelser hos private – det er det, man foreslår i privatiseringsrapporten – men kun, hvor det konkurrencemæssigt kan betale sig, og det kommer an på, hvor man befinder sig i landet, og hvad det er for ydelser, man taler om.

Jeg synes også, det er glimrende, hvis man kunne skabe nogle alternativer til institutionerne. Som jeg nævnte før, har ministeren været inde på det, men det behøver vel ikke at løses på den traditionelle måde. Man forsøgte jo også at henstille, at man tænkte sig